

СЯЛЯНСКАЯ

НИВА

Няхай жыве Беларускі Народ!

Адрэс Рэдакцыі і Адміністрацыі:

ВІЛЬНЯ, ЗАВАЛЬНАЯ 6. (Wilno, Zawalna 6.)

Рэдакцыя адчынена штодня ад 9 да 3 гадзіны апрача свята.

Рэдактар прыймае ад 12 да 2 гадз.

Зямля Сялянству бяз выкупу!

Падпіска:

на адзін месяц — 1 зал., на 3 месяцы — 2 зал.,
на 6 месяцаў 4 зал., на год — 8 зал.

Для заграўны удвая даражэй.

Аплата надрукаванага залежыць ад рэдакцыі

ВЫХОДЗЕ ў СЕРАДУ І СУБОТУ.

ОРГАН БЕЛАРУСКАГА СЯЛЯНСКАГА САЮЗУ.

Значэнне самаўрадаў.

Цяпер, калі ёсць весткі аб хуткім вызначэнні выбараў да самаўрадаў на ўсім абшары Заходняе Беларусі, мы забіраем яшчэ раз голас на старонках нашае газеты, каб выясьніць значэнне самаўрадаў для нашага сялянства. Дык вось, у руках самаўрадаў знаходзяцца: утрыманьне школаў, папраўка дарогаў, аказаньне лекарскае дапамогі і многа іншых важных галінаў сялянскага гаспадарчага жыцця. Самаўрад, калі ён будзе запраўды аднаўрадаць сваім заданьням заўсёды патрапіць арганізаваць крэдытовыя касы, ды іншыя віды коопэрацыі, а гэта гавора што самаўрад мае вялікае значэнне. Мы адзначаем, што ў руках самаўрадаў знаходзіцца ўтрыманьне школаў, г. зн., што на самаўрадах ляжыць абавязак: утрымаць памешканьне для школы, як: наняць гмах, калі няма школьнага будынку, даць анал і абслугу. На ўсё гэта грошы бяруцца з сялянства, ды і трэба, каб яны рацыянальна былі выкарыстаны, каб яны не раскідаліся. І вось гэтым павінен кіраваць самаўрад.

Яшчэ мы адзначылі, што абавязкам самаўрадаў ёсць паправа дарогаў. Гэта таксама важная галіна самаўрадавага гаспадаркі. Год у год мы плацім дарожны падатак, але-ж бачым, што грошы гінуць і на правы дарогаў няма. Бывалі гэтакія выпадкі, што старосты глумачаць гэтакія зьявы тым, што быццам тых грошай, якія збіраюцца на на праву дарогаў хапае толькі на ўтрыманьне персону, які абслугоўвае дарожныя ўстановы. Дык толькі дзея гэтага ніякая на права дарогаў немагчыма. І вось, тут мы адразу бачым, што калі гэтак, дык у дарожнай галіне самаўрадаў існуе вялікі налад. Тут паўстае пытаньне: навошта ўтрымліваць гэтакія дарожны апарат, які зьдае ўсе сродкі? Ці-ж ня лепей было-б зьменшыць гэты апарат, а на тых сродкі нешта, хоць маленькае, але-ж вочавіднае зрабіць. Унарадківаць гэта павінен самаўрад.

І яшчэ мы адзначылі, што на самаўрадах ляжыць абавязак аказываць лекарскую дапамогу. І тут, таксама трэба ўмець гаспадарваць, бо калі будзе праводзіцца абы як, дык і будуць нашы грошы гінуць на марна.

Вялікую ролю можа адыграць самаўрад і ў адбудове знішчаных вайною гаспадарак, а таксама і ў правядзеньні зямельнае рэформы ды ў агранамічнай і земляробкай дапамозе.

Пры адбудове самаўрад будзе заўсёды дбаць, як найлепей выкарыстаць сродкі, якія будзе мець і павінен дапамагчы у першую чаргу таму, хто запраўды ў гэтым адчувае патрэбы. Далей адбудувацца на-

САМАВОЛЯ ПАЛІЦЫ.

Мы ўжо няраз пісалі, што рэпрэзэнтатары польскае ўлады адзначаюцца тым, што не шануюць сваіх уласных законаў.

Ведама, за гэта яны вельмі дорага плацяць, бо ня маюць пашаны ад свайго грамадзянства і даверу ад заграўны. Найлепшым фактам выказаньня няверы да польскага ўрада можа служыць тая валакіта, якая ўжо паўгода цягнецца ў справе грашовай пазыкі ў Амэрыцы.

Мы ўжо і аб гэтым пісалі, дык болей ня будзем пакуль-што варочацца да гэтае справы, а зразу перойдем да тэмы нашага артыкулу: да непашаны самою ўладаю сваіх-жа законаў.

Як ведама, Беларускі Сялянскі Саюз—легальная партыя і як арганізацыя, што ўзьвікла не парушаючы існуючыя законы, не павінна быць пераследавана ўладаю. Павінна быць, але-ж сыстэматычна здараецца нешта зусім іншае. А гэта іншае і ёсць тое, што ўлада, якая афіцыйна быццам прызнае Беларускі Сялянскі Саюз, фактычна тэрорызуе яго сябраў.

Паліцэйскія ўлады прыходзяць на кватэру сябраў Сялянскага Саюзу і без ніякіх на гэта прычынаў забіраюць літэратуру, а нават сяброўскія білеты. Не абходзіцца і тут без правакацыі і дэфэнзыўнага шпікоўства. Каб сьцвердзіць гэта фактамі, падаём некалькі словаў з лісту, які мы атрымалі з Маладэчанскага павету.

Двох паліцэйнтаў №№ 2212 і 1866 Бэніцкага пастарунку прыйшлі да грамадзяніна Паўлюка Асіповіча ў вёску Громавічы і сталі рабіць яму закіды ў тым, што ён запісвае сялян у Сялянскі Саюз. Дык вось і паўстае пытаньне: дзе-ж тут законнасьць? Калі дзяржаўны закон дапускае існаваньне Беларускага Сялянскага Саюзу, дык якое-ж мае права паліцэйскі чапляцца да таго, хто ўпісваецца ў гэтую партыю?

шым коштам вайсковыя асаднікі, ды польскія калёністы.

Ды ізноў вось прыходзіцца прыкмячаць імкненьне нашага сялянства да пераходу на хутары. Дык і тут роля самаўрадаў вельмі вялікая, бо хто-ж, як не самаўрад можа здзейсніць гэта?

Самаўрад будзе выясьняць магчымасьці, а таксама вышукваць сродкі на кампанію, павінен дапамагчы ад дзяржаўных устаноў прырэзкі зямлі і г. д., а таксама павінен глядзець за тым, каб прадстаўнікі ўлады не надужывалі сваёй улады, ды каб ня здэкаваліся над сялянствам.

Нават і ў тых крывідах, якія гэтак часта робіць нам польская адміністрацыя і паліцыя, самаўрад таксама можа многа зрабіць, каб абараніць жыхарства.

Адносна вышэй успомнянае агранамічнае ды земляробкае дапамогі, можна сказаць, што яна можа выяўляцца ў тым,

Далей паліцэйны запатрабавалі ад Т. Асіповіча аддаць ім партыйных білетаў. Білеты, якія былі толькі-што атрыманы і не разданы сябром на рукі, паліцыя прыказала аднясьці на пастарунак. І двіўна тое, што камэндант ужо знаў нумары сяброўскіх білетаў, дык і тут паўстае пытаньне, адкуль, як ня з пошты ён даведаўся аб гэтым?

Робячы гэтыя беззаконнасьці камэндант пачаў крычаць і пужаць сяброў Сялянскага Саюзу даказваючы, што пасол Рагуля старшыня Саюзу, які падпісаў білеты, ужо арыштаваны, ды што і сяброў усіх хутка пасадзяць у крэмінал. Рабілася ўсё гэта а 10 гадзіне вечарам і гэтак буйна, што ўстрывожыла ўсю вёску.

Дык вось, ці-ж мала гэтага, каб апраўдаць наш сказ, што рэпрэзэнтатары польскае ўлады не шануюць законаў сваёй дзяржавы? І ці могуць яны за беззаконныя дзеі чакань ад стэрорызаванага жыхарства пашаны для сябе? Ясна, што не.

Прагэтуючы проці гэтых беззаконных учынкаў паліцыі, мы заклікаем сваіх сяброў не траціць стойкасьці духа і не ўпадаць у роспач. Наша цвёрдасьць змусяць уладу лічыцца з намі.

Беларускі Сялянскі Саюз—легальная арганізацыя, якая мае легальную праграму і статут і арганізацыйная праца гэтай партыі ня дасьць прычынаў для рэпрэсіяў, а калі ёсць прычэпкі да сяброў, дык гэта выяўляе злую волю. З праявалі гэтага самадумства мы будзем амагацца.

Ад Рэдакцыі: У гэтай справе пасол Ф. Ярэміч — старшыня Беларускага Пасольскага Клубу зьявіўся да ўладаў з пісьменнай інтэрвэнцыяй.

што самаўрад абавязкава павінен дбаць аб павышэньні земляробкае культуры ды аб прытасаваньні да ўжытку рожных машынаў, навозаў і іншых тэхнічных удасканаленьняў.

Што датыкае коопэрацыі, дык самаўрад і тут таксама можа вясці вялікую працу. Калі ў самаўрадзе знайдзецца здольныя і энэргічныя працаўнікі, дык могуць паўстаць крэдытовыя таварыствы, спажывецкія коопэратывы і г. д.

Ужо з гэтага невялічкага агляду відаць, што значэнне самаўрадаў для нашага гаспадарчага жыцця—проста такі вялікае, дык і трэба аднясьціся да выбараў паважна, а гэта створыць адпаведныя самаўрады, якія ўмелым гаспадараваньнем заўсёды патрапяць менш браць, а болей даць, якія, будуць старацца панізіць падаткі і даць максімум карысьці.

ВЫБАРЫ Ў САМАЎРАДЫ.

Аб'яднаны Беларуска-Расейскі Камітэт для выбараў у Раду м. Вільні.

Грамадзяне Беларусы і Расейцы!

На 19-га чэрвеня с. г. вызначаны выбары сяброў Рады (Магістрату) м. Вільні.

Дагэтуль у меставай Радзе ня было нашых прадстаўнікоў.

Ня было каму бараніць нашыя інтарэсы, ня было каму гаварыць аб нашых нястачах і патрэбах.

Цяпер настаў час, калі, нарэшце, і мы можам мець сваіх прадстаўнікоў у меставай Радзе.

Для здзейснення гэтага, прадстаўнікі беларускага і расейскага насялення заключылі між сабой выбарны блёк і залажылі Аб'яднаны Выбарны Камітэт, у склад якога ўвайшлі: сэн. В. В. Багдановіч, А. І. Більдзюкевіч, С. Ф. Гарачко, І. А. Емельянаў, пас. Ф. М. Ярэміч, А. С. Румянцаў, Н. В. Саўкоў і В. С. Туронак.

Нашы прадстаўнікі ў меставай Радзе будуць дамагацца:

- 1) Аздараўлення меставай гаспадаркі;
- 2) змяняшчэння падатковых цяжараў для бяднейшага насялення месца;
- 3) аблягчэння выкупу на ўласнасць чынашавых пляцаў, што знаходзяцца пад прыватнымі забудовамі;
- 4) правядзення мерапрыемстваў для паліпшэння жыцця ваколіцаў месца;
- 5) змяняшчэння безработцы;
- 6) раўнапраўя нацыянальнасцяў пры прыёме на службу ў установы і прадпрыемствы меставага самаўраду;
- 7) павялічэння будаўніцтва з мэтай патанення і паліпшэння кватэр;

8) асыгновак на:

- а) культурныя патрэбы меставага насялення;
- б) беларускія і расейскія школы, прыюты, дабрачыннасці;
- в) помач безработным і інвалідам;
- г) арганізацыю „каплі малака“;
- д) залажэння бясплатных амбуляторыяў.

Вось тая праграма, якую кладзе ў аснову сваёй працы Беларуска-Расейскі Блёк.

Для здзейснення яе ўсе мы, Беларусы і Расейцы, як адзін чалавек, павінны прыняць удзел у выбарах і галасаваць за Аб'яднаны Беларуска-Расейскі спісак.

Усякі павінен 1, 2 і 3 чэрвеня правесці, ці занесены ён у спісак выбаршчыкаў і, калі не, дамагацца занясення.

БЕЛАРУСЫ І РАСЕЙЦЫ!

У дзень выбараў 19-га чэрвеня ўсе бязрожныя палітычных перакананняў і партыяў, сацыяльнага палажэння і веры, споўніце Ваш грамадскі абавязак і галасуйце за Беларуска-Расейскі спісак!!!

Грамадзяне помніце: у аднасьці—сіла!

Усе інфармацыі ў справе выбараў можна атрымаць у:

- 1) Аб'яднаным Беларуска-Расейскім Камітэце—Людвісарская 1 (уваход з двара) ад гадз. 9 раніцы да 3 дня і ад 5 да 7 увечары;
- 2) Беларуска-Расейскім Камітэце—Завальная 6—5, ад 9 да 3 удзень;
- 3) Расейскім Выбарчым Камітэце—Зыгмунтоўская 26, ад 5 да 7 увечары.

Вільня, 29-га траўня 1927 г.

Аб'яднаны Беларуска-Расейскі Камітэт для выбараў у Віленскую Меставаю Раду.

Раённыя Камітэты Аб'ядн. Бел.-Рас. Выбарчага Камітэту.

Аб'яднаны Беларуска-Расейскі Выбарчы Камітэт арганізаваў 8 раён. Камітэтаў, а іменна: Новы Сьвет, Зьвярынец, Сьніпінскі, Цэнтр, Зарэччэ, Пагулянка і два камітэты на ваколіцы м. Вільні.

Некаторыя камітэты месцяцца ўжо па адрэсу:

1. Новы Сьвет 5 кв. 5.
2. Вітольдывая 35.
3. Кальварыйская 49.
4. Зарэчная 11 кв. 6.
5. В.-Пагулянка 29.

Спісак кандыдатаў Аб'яднанага Беларуска-Расейскага Камітэту.

На адным з апошніх паседжаньняў Аб'яднанага Беларуска-Расейскага Выбарчага Камітэту аканчальна састаўлены спісак кандыдатаў у радныя м. Вільні. Кандыдаты пастаўлены ў спіску ў наступнай чарзе:

- 1) сэн. В. Багдановіч,
- 2) І. А. Емельянаў,
- 3) пас. Ф. Ярэміч,
- 4) Н. В. Саўкоў,
- 5) А. С. Румянцаў,
- 6) А. Більдзюкевіч.

Праверка сьпіскаў выбаршчыкаў.

Дня 1-га, 2-га і 3-га чэрвеня ўва ўсіх 57-х выбарных раённых Камітэтах будуць вывешаны сьпіскі выбаршчыкаў у Віленскую Меставаю Раду. У гэтым часе кожны Беларус павінен зьявіцца ў свой раённы Камітэт і правесці ці занесены ён у сьпісак выбаршчыкаў. Калі каго ня будзе ў сьпіску, павінен зараз заявіць аб гэтым дзяжурнаму раённаму Камітэту і дамагацца ўпісаньня ў лік выбаршчыкаў. Пры гэтым трэба мець якінебудзь дакумант: пашпарт або часовую легітымацыю, вайсковую кніжку і ці якое іншае пасведчаньне з фатаграфіяй, якім кожны выбаршчык можа даказаць сваё права голасу. Калі-б раённы Камітэт не хацеў занесці выбаршчыка ў сьпіскі, то тады трэба неадкладна ў той самы дзень 1, 2, ці 3-га чэрвеня заявіць аб гэтым у Аб'яднаны Беларуска-Расейскі Выбарны Камітэт—Людвісарская 1.

Паважаны Пане Рэдактар!

Прашу змясьціць у Вашай паважанай газэце ніжэй паданае:

Дзеля таго, што нейкі палкоўнік Ліпскі, які жыве ў м. Вільні, на Славянскай в. д. № 2, арганізуе Расейскі Дэмакратычны Выбарчы Камітэт, а таксама і дзеля таго, што зьявіўся нерадавы артыкул, зьмешчаны ў № 7 газэты „Злотый“, якая рэкламуе дзейнасьць таго-ж п. Ліпскага, на гэты раз названага старшынёй вышэй азначанага Камітэту, які з раніцы да познае ночы прымае выбаршчыкаў, а таксама арт. „Выбары“, у тым-жа нумары той-жа газэты разлічана на неасведомленнасьць расейскага насялення, артыкулу, які разьбівае свой-жа прадукт г. зн. спісак Расейскага Дэмакратычнага Камітэту з гэтакай шчырасьцю, што аўтару гэтага артыкулу назаўздросьці-бы нават самы здольны, па частцы „втиранія очков“ даверчывай публіцы, купец і, нарэшце, дзеля таго прыпадковага, але-ж лёсам прызначанага для мяне зьбегу прозьвішча старшынні вышэй азначанага Камітэту, (імя і бацькаўства, якога для шырокае публікі, чамусьці астаецца тайнай да таго часу), аднолькава з маім прозьвішчам, што стварае для мяне рэпутацыю запраўды незаслужаюю і паважаючую мяне ў вачох расейскага і беларускага насялення, паважаньнем якога я вельмі даражу, я заяўляю,

З жыцця пад Польшчай.

Аб скліканьні сэсіі Сойму.

28 г. траўня адбылося паседжаньне некаторых польскіх Соймавых Клюбцаў на ініцыятыве эндэкаў, на якім пастаноўлена: дамагацца ад ураду якнайхутчэйшага скліканьня надзвычайнае сэсіі Сойму.

Тут-жа запраектавалася праграма працы сэсіі.

Выбары да самаўрадаў.

На падставе дырэктываў ураду ваяводы ўва ўсіх ваяводзтвах г. зв. Кангрэсоўкі вызначылі выбары да валасных і месставых самаўрадаў. Вызначэньне самаўрадавых выбараў ахапляе Варшаўская, Лодзкае, Келецкае і Беластоцкае ваяводзтвы.

П. міністар унутраных справаў выдаў распараджэньне, якім вызначаюцца выбары ў м. Луцку, Ковелі і Ўладзімеры-Валынскі, дзе да гэтага часу замест самаўраду існавалі камітэты, якія былі проста назначаны ўладамі.

У працягу найбліжэйшых месяцаў маюць адбыцца выбары да самаўрадаў на ўсім абшары усходніх ваяводзтваў, г. зв. на беларускіх і украінскіх землях.

што нічога супольнага ня маю ні з быццам „Расейскім“ Дэмакратычным Выбарчым Камітэтам, ні з яго старшынёю п. Ліпскім.

З пашанай

Язэп Ліпскі с. Гальяша

Старшыня Школьнае Рады народнай, з выкладаньнем у расейскай мове, школы № 36 у Вільні і сябра Камітэту па адчыненні курсаў расейскае мовы.

Мой адрэс: Вільня, Паплаўская в. дом № 22, кв. 7.

Сяляне, Беларусы!

Польскі ўрад на аснове існуючых законаў маіцца правесці выбары ў валасныя і месставыя Самаўрады.

Дзеля таго, што дагэтуль самаўрадавымі справамі свавольна камандавалі вызначаныя адміністрацыйнай уладай войты і бурмістры, мы ня толькі ня мелі ніякіх самаўрадаў але яшчэ горш, існуючыя парадкі павяўлялі нас усіх грамадзянскіх правоў. Селянін-Беларус ня мог сказаць н'ат і слова ў справах самаўрадавых, а калі ён пачаў умешвацца ў блягія і несправядлівыя валасныя парадкі, то зараз-жа паліцыя абвінавачвала яго ў процідзяржаўнасці ці ў камунізьме і арыштоўвала яго.

Беларусы-сяляне ў сваім валасным жыцці ня мелі ніякіх правоў, затое выконвалі цяжарныя абавязкі. Падаткі, падаткі і толькі падаткі накладваў войт ці бурмістр.

Ніхто з бедных сялян ня мог аплаціць гэтых падаткаў з нармальнага сваё даходаў. Але ўлады не прымалі гэтага пад увагу і сілай сьцягвалі гэтыя падаткі, ня раз ліцуючы апошняю карову ці хатнюю вопратку.

Каб зьменшыць сабе гэтыя падаткі, каб завясці ашчадную валасную і месставую гаспадарку, каб самім узяць у свае рукі кіраваньне валасной і меставай гаспадаркай,—усім маючым права голасу грамадзянам трэба пайсьці на выбары ў мясцовыя рады і правесці сваіх кандыдатаў, якія завядуць новыя справядлівыя і рацыянальныя парадкі ў валасной гаспадарцы.

Каб не маглі Вас ашукаць рожныя чужынцы і здраднікі, што за Ваш крывавы мазоль хочучы нажывацца, што будуць дэклараваць Вам змаганьне за Вашыя правы і лепшую долю, а адначасна будуць у згаворы з абшарнікам, ці асаднікамі або іншымі панскімі прыслужнікамі, Вам трэба ісьці пад сьцягам толькі Беларускага Сялянскага Саюзу.

Там, дзе ўжо існуюць сябры Саюзу павінны яны ўзяць на сябе ініцыятыву ў справе састаўленьня спіска кандыдатаў на радных, далей павясці шырокую агітацыю за сваіх людзей і на выбарах правесці іх у Раду. Там, дзе яшчэ няма сяброў Сялянскага Саюзу, гэтай самай працай павінны заняцца ўсе сымпатыкі Саюзу.

Усе падрабязнасці ў справе арганізацыі выбараў і інструкцыі можна выпісаць з Цэнтральнага Камітэту Беларускага Сялянскага Саюзу (Вільня, Завальная 6—5).

Цэнтральны Камітэт Беларускага Сялянскага Саюзу.

Забастоўка.

У домброўскім раёне на агульную лічбу 23 тысячы у мэталёвай і гутнай прамысловасці, бастуе 8 тысяч работнікаў.

Гандлёвы баланс за красавік.

Польскі гандлёвы баланс за красавік выяўляецца ў гэтых цыфрах:

Прывезена на 148.195 тыс. зл.

Вывезена на 119.411 тыс. зл.

Гэтым чынам прывоз перавышае вываз на 28 мільёнаў 784 тысячы злотых, а гэта гавора за тое, што ўвесь урадавы гаспадарча-фінансавы плян можа заламацца.

Што дзеецца ў сьвеце?

Падзеі ў Кітаі.

Па апошніх вестках з Шанхаю, у правінцы Ханан ідуць вялікіе баі паміж бальшавіцкімі кітайскімі арміямі і арміяй Чанг-Тсо-Ліна. Газэты пішуць быццам бальшавікі маюць нешта 14.000 забітых. Дык ёсьць дапушчэньні, што Ханькоў, дзе сядзіць бальшавіцкі ўрад хутка прыйдзе ў рукі паўночнае арміі. Аднак-жа

Беларускія коопер.-гадзельныя курсы.

Першыя беларускія кооператывна-гадзельныя курсы закончыліся. Гэтакім чынам Беларускі Інстытут Гаспадаркі і Культуры для беларускай нівы змаганьня і будаваньня новага жыцця прысвоіў тры дзесяткі асоб, якім выпадзе на долю быць піянерамі адраджэньня беларускае коопэрацыі. Якія вынікі дасць іх праца згадаць вельмі цяжка, аднак жа сказаць, што пачатая праца загіне—нельга. З гэтых загадаваных Інстытутам зьярняткаў, вырасьце некалькі каласкоў, якія далучуць насенне для далейшага пасеву. За гэта гаворыць ужо тая чалавечая інерцыя, што кожная асоба маючы якую-колечы веду стараецца на колькі магчыма выкарыстаць яе. Дык вось і тая веда, якую атрымалі слухачы курсаў, будзе пабуджаць іх да працы.

Гаворыць гэтак дае нам адвагу, тая маленькая ўрачыстасьць, якая адбылася на разьвітаньне ў нядзелю 22 траўня г. г. ў салі Інстытуту.

На выпускное разьвітаньне са слухачамі курсаў сабраліся кіраўнікі курсаў і Інстытуту.

У сваёй прамове старшыня Цэнтральнага ўраду Інстытуту і дырэктар курсаў п. Більдзюкевіч А. адзначыў, што Інстытут наладзіў кооператывна-гадзельныя курсы дзеля таго, што лічыць працу ў гэтай галіне грамадзкага жыцця найбольш адпаведна для нашай гаротнай сучаснасьці. Ніхто не дапаможа нам, мы павінны самі будаваць сваё жыццё, коопэрацыя павінна мець на меце ня толькі эканамічную старану, але-ж і адраджэнска-вызвольную, а дзеля гэтага павінна быць нацыянальна-беларускаю. Далей п. Більдзюкевіч адзначыў усе тыя перашкоды, якія стаялі на дароге зьдзяйсненьня мэтай Інстытуту ў справе арганізаваньня курсаў і адцёміў тыя цяжкія варункі жыцця матэрыяльнага характару, якія прышлось перажываць слухачом. Бачачы ў курсантаў добрыя пасьпехі ў навучаньні, п. Більдзюкевіч выразіў надзею, што і ў далейшай сваёй працы на ніве адраджэньня беларускага кооператывізму, яны выявляць сябе.

У адказ на прамову п. Більдзюкевіча гр. Кумпяк ад імя ўсіх курсантаў дзякаваў усім тым, хто сваёю працаю даў ім магчымасьць праслухаць курсы. Гр. Кумпяк зазначыў, што тое зерне веды, якое яны атрымалі на курсах, дасць усходы, а безстаронны адносінны да палітычных перакананьняў слухачоў зьяўляюцца довадамі таго, што Інстытут стаіць на запраўдным культурна-нацыянальным грунце, а дзеля гэтага ўсе слухачы бяз розьніцы палітычных перакананьняў адчуваюць да Інстытуту пачуцьцё шчырай удзячнасьці.

Закончылася ўрачыстасьць скромнаю гарбаткаю. За гарбаткаю дэкламаваліся вершы і пяліся песні.

З прамовамі выступалі паслы: Ярэміч, кс. Станкевіч, Рагуля і сенатар Багдановіч, выступала многа курсантаў і ўва ўсіх гэтых прамовах чулася глыбіня думак, яны паказвалі, што, як кіруючыя верхі, таксама і самыя масы, прадстаўнікамі якіх зьяўляліся курсанты—вышаўшыя з народу ды ў народ, маюць адну думку—Беларусь і што гэтая думка не дае ім забыцца і заснуць...

большавікі вельмі станоўка бароняцца, дык аканчальны ход боя яшчэ няведамы.

З усіх вестак, якія пападаюць у прэсу відаць, што кітайцы не шкадуючы б'юць адны другіх, ці праўдзівей кажучы самыя сябе і канда гэтай завірусе няма.

Англа-Савецкія адносінны.

Хоць таго дакумэнту, які прапаў у ангельскага ўраду і які павінен быў быць у савецкім прадстаўніцтве ў Лёндане, ангельцы не нашлі, але-ж бяручы пад увагу тое, што Саветы пры пасярэдніцтве сваіх прадставніцтваў вядуць рэвалюцыйную агітацыю, ангельскі ўрад сарваў дыплёматычныя адносінны з Масквою.

Савецкае прадстаўніцтва пакінула Лёндан, перадаўшы абарону грамадзян С.С.Р.Р. ў Англіі нямецкаму паслу.

Гэтак сама і ангельскі пасол выяжджае з Масквы перадаўшы абарону ангельскіх грамадзян у С.С.Р.Р. нарвэскаму паслу ў Маскве. Гэтую ангельскую місію францускі і італьянскі паслы не прынялі, тлумачачы свае адказы бракам інструкцыяў ад сваіх урадаў з Парыжа і Рыму.

Ангельская палата пастанову ўраду аб сарваньні дыплёматычных зносін з Масквою—зацьвердзіла. Дэпутаты работніцкае партыі на чале з яе лідэрам Мак-Дональдам галасавалі проці ўраду і пастанавілі і далей змагацца з палітыкаў ўраду, лічачы што разрыў з С.С.Р.Р. шкодны для ангельскай прамысловасьці і гандлю.

Прадстаўнікі савецкага ўраду заяўляюць, што без Англіі Савецкая Рэспубліка можа іст-

НАВІНЫ.

— „Natio“. Выйшаў з друку № 3—4 месячніка нацыянальных меншасьцяў „Natio“ са зьместам:

1) Барацьба за новую выбарную ардынацыю ў Сойм і самаўрады—Б. Казубскі.

2) Агульнае школьніцтва няпольскіх нацыянальнасьцяў у Польшчы: I. Агульнае школьніцтва ўкраінскае; II. беларускае; III. жыдоўскае; IV. нямецкае; V. літоўскае—д-р П. Лысяк.

3) Арыштаваньне і выданьне паслоў Беларускай Сялянска-Работніцкай Грамады—пас. Б. Рагуля.

4) Някультурныя мэтоды парляманцкай барацьбы.

5) З жыцця ўкраінскага, беларускага, жыдоўскага, нямецкага і літоўскага.

Месячнік вельмі паважна прэзэнтуюцца як па вонкаваму выглядку, так і па ўнутранаму зьместу. Закралася туды адна непажаданая абмылка, бо ў артыкуле аб беларускім школьніцтве падана, што Беларускі Народ у Польшчы засяляе 350.000 км.² замест каля 100.000 км.²

— Прывітаньне Беларусам у Латвіі. На 29-га мая с. г. было вызначана сьвяткаваньне 5-лецьця існаваньня Дэвінскай дзяржаўнай Беларускай Гімназіі. Беларускія арганізацыі з Заходняй Беларусі: Беларускі Сялянскі Саюз, Беларускі Інстытут Гаспадаркі і Культуры і інш. паслалі Дырэктару Дэвінскае Гімназіі прывітаньныя тэлеграмы з прычыны сьвяткаваньня 5-х угодкаў.

— Самі сябе байкатуюць. Места Вільня падзелена на 57 выбарчых раёнаў, дык дзеля таго, каб Беларусы маглі барацьбу свае інтарэсы пры выбарах, прадстаўнік Беларусаў ў Галоўнай Камісіі інж. Дубейкоўскі запрапанаваў Галоўнай Камісіі ў кожную Раённую Камісію ўвесці прадстаўніка Беларуса. Калі камісія згадзілася прызнаць Беларусам толькі 16 месцаў у Раённых Камітэтах, то Беларускі Выбарчы Камітэт, стоячы на беспартыйным, а толькі нацыянальным грунце, запрапанаваў некалькі месяцаў групе, што была пад уплывамі Грамады. Але гэтыя апошнія не зразумеўшы ў чым справа, думалі, што сваім уваходам у Раённы Выбарчы Камітэты выказваюць сваю салідарнасьць з Беларускім Выбарчым Камітэтам і з гэтым адказаліся прыняць удзел у выбарчай працы. Што-ж гэта значыць? А тое, што група, якая была пад уплывамі Грамады сама сябе збайкатавала, не захацела вясці кантролю ў выбарчых справах, бо відаць, не спадзяючыся на сілы, аўсім ня будзе прыймаць удзелу ў выбарах, апрача аднаго Лудкевіча, які будзе галасаваць разам з польскімі групамі.

— Сьвяткаваньне 10-х угодкаў М. Багдановіча. 28 траўня г. г. з прычыны 10 угодкаў сьмерці беларускага песьняра паэта Максіма Багдановіча ў прысутнасьці беларускага грамадзянства і вучнёўскае моладзі ў Сьв.-Троіцкай царкве была адслужана заўлакойная літургія і паніхіда.

Увечары таго-ж самага дня ў салі Т-ва Беларускае Школы д-р І. Дварчанін прачытаў рэфэрат аб жыцці і творстве М. Багдановіча, а гр. А. Луцкевіч аб праблемах красы і мастацтва ў творах М. Багдановіча.

Пасьля рэфэратаў хор пяў у песні на сло-

наваць і дзеля гэтага разрыў зносіннаў ніякае шкоды для С.С.Р.Р. ня прычыніць.

Літва.

Генэрал царскай арміі Клепчынскі, які за 50 дзяляраў на месяц займаўся шпіёнствам на карысьць Саветаў, арыштаваны і аддаецца вайсковаму суду. Магчыма, што гэн. Клепчынскага чакае вышэйшая мера кары асуду на сьмерць.

Чэхаславакія.

Сучаснага прэзыдэнта Чэхаславацкай Рэспублікі Масарыка 27 траўня г. г. нацыянальнае сабральне ізноў выбрала галавою дзяржавы—прэзыдэнтам.

За Масарыка галасавала 434, а проці яго 274 сябры парляманту, у тэй лічбе 54 камуністы.

Масарык выдатны грамадзянін чэхаславацкай дзяржавы, занямае пасаду прэзыдэнта ад самага пачатку паўстаньня чэхаславацкай дзяржавы.

Шчасьце Ліндбэрга.

Ліндбэрг які пераліцаў на самалёце Атлянтыцкі акіян, цераз гэтае самае стаў асобай, якая стала слаўнай на ўсім сьвеце. Усе дзяржавы запрашаюць яго ў гоьці, а самі амэрыканцы дамагаюцца, каб Ліндбэрг хутчэй вярнуўся дамоў.

Розныя кіно-тэатральныя фірмы прапануюць агулам мільён дзяляраў калі-б Ліндбэрг узяў удзел у вытворстве кіна-фільмаў, якія маюць дэманстраваць яго палёт цераз акіян.

вы М. Багдановіча і дэкламавалі вершы. Духавы аркестр адыграў жалобны марш.

29 траўня г. г. у салі Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры грам. Я. Шутовіч прачытаў рэфэрат аб паэтыцкім творстве ды жыцці М. Багдановіча і тут, таксама, дэкламаваліся вершы ды іграў духавы аркестр.

Гэтак вось адзначыла беларускае грамадзянства 10-я ўгодкі сьмерці свайго вялікага паэта і філэзафа М. Багдановіча.

— Працэс у Слоніме. Дня 13 траўня г. г. у Слоніме будзе разглядацца справа 51 беларуса, якія паходзяць з Пружаншчыны ў тэй лічбе 4 з вёскі Шэні.

Вінавацаў іх у прыналежнасьці у 1925 г., да камуністычнае партыі з мэтай адарваць ад Польшчы Зах. Беларусь, каб далучыць яе да Радавае.

Да ведама Інвалідаў.

Беларусы-інваліды, якія не атрымалі належнай ім рэнты, часта зварачаліся і зварочваюцца ў Беларускі Пасольскі Клюб і ў Рэдакцыю „Сял. Нівы“ ў справе парады і інтэрвенцыі з мэтай прызнаньня інвалідам дапамогі.

Гэтым выясьняем наступнае: Як у кожнай галіне жыцця, так і ў галіне выкананьня закону ад помачы інвалідам, польская ўлада крыўдзіць Беларусаў.

Сотні інвалідаў-Беларусаў у Заходняе Беларусь апынуліся бяз ніякага прытулку, і, пазбаўленыя здольнасьці працы, ня могуць запрацаваць сабе на кавалак хлеба і затым сталіся поўнымі жабракамі. Польскія ўлады паклікаючыся толькі на фармальнасьці ў справе прызнаваньня рэнты, не прызнаюць беларускім інвалідам гэтае рэнты.

Беларускі Пасольскі Каюб ад самага пачатку пачаў змагацца з такім станам рэчаў: перадусім пасобныя заявы інвалідаў скіраваў да міністэрства вайсковых спраў, але ніводная з гэтых заяваў ня была прыхільна вырашана; далей, Клюб падаў у Сойме прапозыцыю ў справе зьмены закону аб інвалідах, але польскі Сойм, зложаны ў большасьці з шовіністычных польскіх паслоў, гэтае прапозыцыі дагэтуль не разгледзіў.

Калі наступіў маёвы пераварот, сілай якога на чале польскага ўраду стаў марш. Пілсудскі, б. галоўны паводыр польскіх войск, Беларускі Пасольскі Клюб зьявіўся да яго са сьпіскам інвалідаў і просьбаў аб урэгуляваньні гэтае справы і аб прызнаньні Беларусаў-інвалідам належнай ім рэнты. Але ўжо цэлы год мінуў ад злажэньня заявы аб інвалідах і дагэтуль справа не кранулася з месца; мала гэтага, марш. Пілсудскі нават ня даў ніякага адказу на заяву.

Усё вышэй паданае ярка сьведчыць аб тым, як усе польскія ўрады, не выключаючы і ўраду марш. Пілсудскага, трактуюць прызнаньня рэнты інвалідам-Беларусам.

Сэкрэтарыят Бел. Пас. Клубу.

Гаспадарскі аддзел.

Аб падсьцілцы жывёлы.

Каб пазнаць які гной найлепшы вучоныя людзі рабілі з ім розныя пробы. Кожны гаспадар павінен добра ведаць, што сіла гною не бывае роўная. Напрыклад, гной з пад авечак, гной з пад скаціны, або з пад каней, кожны з іх зьяўляецца інакшым. Сіла гною залежыць ня толькі ад самай жывёлы, але-ж таксама ад гатунку і корму ды ад тае падсьцілкі, якая ўжываецца у хляве.

Калі даваць падсьцілку з адной толькі саломы, хоць класьці яе і даволі, будзе мець малую вартасьць калі ён перагніе ў хляве. Дык гэтакі гной найкарысьней вывозіць на поле сьвежым, не чакаючы пакуль ён у хляве зусім перагніе. Вывозіць гэтакі гной трэба на гэткае поле дзе-б ён мог ляжаць прыгораным праз нейкі даўжэйшы час, а там ужо знача, у зямлі перагніваць. Сьвежы гной найлепш вывозіць або на зіму і прыгараць яго, або з вясны на папар, каб ён меў час перагніць у зямлі.

Калі-ж саламяны гной ляжыць у хляве і там перагнівае, дык каб ён ня траціў сваёй моцы, абавязкова трэба даваць да саломы яшчэ іншае падсьцілкі, або прасушанага торфу, або лясное, разам моху ды лісьця з дрэваў, або кушні з дугоў ці хоць-бы проста зямлі з равоў з каўдобін і г. д. Зямля, які і торф уцягвае ў сябе гнайную жывку і гэтым самым гной астаецца мацнейшым і болей карысным.

У самым саламяным гнаі зьяўляюцца гэтак званыя бактэрыі, якія зьніштажаюць, зьдаюць у ім тое, што найпагубнейшым ёсьць для спажывы зьярняці (салетру).

У конскім гнаі найбольшая сіла яго ў мо-

ты, на'т большая, чым у самым кале; але гэтая сіла мочы прападае дарма, калі будзе ў стайні падсцілацца толькі салома. Калі-ж хоць па троху падсцілаць торфу, ці падцярушваць зямлі, дык — усё багацьце гною астаецца ў ім, а тагды ўсю сілу гною ў цэласці вывезеш на поле.

Пераканацца ў гэтым можа кожны гаспадар. Пэўна ведаецца, як пасьля начы калі адчыніш стайню, б'е адтуль дух. Гэты гной, што дае гэтак у нос і ёсьць сіла конскага гною (аманьяк), які выходзіць з параю, а знача — дарма прападае. Падсып-жа толькі вечарам зямлі ў стайню, а на заўтра гэтага духу ня будзе, бо зямля ўсю мочу ўцягае ў сябе і толькі ўжо на поле карэньні расьліны выкарыстоўваюць з гэтай сілы. Сілу і карысьць конскае мочы, можна ўжо пазнаць з тых густых і вялікіх кустоў збачыны, якія ўзрастаюць на полі на тым месцы дзе часамі, гаручы, вымачыўся конь.

Зімою, калі ў час вільгатнейшы, а ў будынку цесна бывае, прыходзіцца гной вывозіць у поле. Дык вось і трэба яго гэтак складаць там на поле каб менш ішло на страту. Часта здараецца бачыць, што гной раскідаюць у полі маленькімі кучкамі. Ад гэтага бывае страта і то вялікая страта вартасці і сілы гною.

Вывозячы зімою гной на поле трэба яго раскідаць роўнымі, тонкімі пластамі, або злажыць у вялізарныя кучы перасцілаючы торфам, і гэтак сама прыкрываць яго і зверху.

Калі наш селянін добра навучыцца і будзе разумна і ўмела карыстацца гноем, дык будзе мець ад гною бязумоўна многа болей карысьці чым мае цяпер. Гной, які вырабляецца ў хлявах жывёлаю зьяўляецца найлепшым гноем, так што ніякі, ані штучны ані зялёны гной не заменяць яго; умелае выкарыстаньне гною і ёсьць найважнейшая справа земляробства.

Стах Жупель.

Да нас пішуць.

З жыцця нашае воласьці.

(Пружаншчына).

Надаўна ў м. Сельцы звар'яецца селянін з гэтага-ж мястэчка Гаворка. Ён усё ходзіць па ўрадавых установах, лаець на чым свет стаіць паноў, скаржыцца на людзкую несправядлівасьць і лятуціць аб недалёкім вызваленьні з пад ярма... 3-га мая, калі паны сьвяткавалі ўгодкі сваёй канстытуцыі, ён з сякераю прыбег да гміннага ўраду і на кавалкі парубаў вывеску з „orlem białym“... Ледзь удалося валіцкі супакоіць нешчаслівага.

14.V. с. г. дырэктар пап Рэдзько, у лесе прычалежным да маёнтку Селец, застрэліў карову селяніна з м. Сельца (і то найбяднейшага з усяго мястэчка). Апраўдваецца ён, што быццам карова застрэляна ім не наўмысна, бо ён страляў на качку(?). Як-бы яно там ня было, але-ж селянін усё-ж такі астаўся без каровы. Ці-ж ня здзек?

Перасьцярога.

У м. Тэлекахан, Косаўскага пав., пражывае часова Палаяк Тычынскі, той самы, якога надаўна ўпёр у вастрог паштар Паліва. Як відаць, дык яны памяняліся ролямі, бо цяпер Паліва сядзіць у вастрозе, а Тычынскі выкануе яго функцыі — дэфэнзыўшчыка. Тычынскі сядзеў у пружанскім вастрозе 3 месяцы, папаў туды за тое, што п'яны ляў урад Пілсудскага ды пняў Інтэрнацыянал, аб чым куды належыцца данёс Паліва.

Аднаго пекнага дня (ў часе, калі ён яшчэ сядзеў у вастрозе) паклікалі гэтага Тычынскага да вастрожнае канцэлярыі. А калі вярнуўся адтуль, дык гэтак вырас, што шмат каму, пасварыўшыся ў вастрозе, ужо пагражаў амаль не „танталавымі мукамі“, хвалючыся, што цяпер ён сіла!... Відаць пашоў яму на здароўе новы хлеб...

Пакуль я сам сядзеў там-жа, я ня меў магчымасьці напісаць аб гэтым раней; цяпер лічу сваім абавязкам папярэдзіць грамадзян з Тэлеханаў, каб яны ня мелі ніякіх справаў з Тычынскім. Праўда, ён глухі як цяцера і на'т выбуху гарматы пад вухам ня пачуў-бы, але і гэтакі недалуга можа пасадыць у вастрог шмат нявінных... Асьцерагайдзеся, бо асьцярожнага і Бог асьцеражэ. Оса.

І тут рэформа...

(В-ка Сьвянціца, Ваўкавыскага пав.).

Зямельная рэформа ўсё-ж такі праводзіцца! Можна хто зацярэчыць мне?... Зараз дакажу праўдзівасьць сваіх словаў, бо вось наўкола нашае вёскі відаць гэта... Дый як-жа маю назваць, як не рэформаю, напрыклад гэтакую вось зьяву?

Вялікі абшар дворнае зямлі ў м-ку Сьвянці-

ца даўно ўжо распарцалываны і насаджаны на ём асаднікі ды каляністныя, а цяпер вось дайшла чарга і да царкоўнае зямлі...

Усё-ж такі турбуецца польскі ўрад, бачыце, забярэ маёнтак ды аддасць польскаму сялянству, аб беларускім падумае, каб пазбавіць яго зямелькі... Вялікія турботы ўрад з гэтым мае. Іншыя словаў нельга прытарнаваць да гэтага, калі адбіраецца зямля ад парафіі ды перадаецца некалькім чалавекам, якіх урад находзіць і лёльнымі і добрымі Палякамі, а гэтакія, як ведама, толькі за Бугам водзяцца. Разам з гэтым раскажу ўжо і аб тым, чаму гэта парцэлюецца зямля нашае царкоўнае парафіі.

Як толькі паўстала Польшча, дык польскі ўрад і пачаў напраўляць тых крыўды, якія прычыніў Палякам расейскі ўрад. Перш-на-перш вярнуліся да польскае духоўнае ўлады тых касцёллы, якія былі перароблены царскім урадам на царквы. Ня буду аб гэтым спрачацца, можа гэта хоць трохі ды слухна. Але разам з гэтым урад пачаў рабіць і крыўды.

Тыя царквы, якія некалі былі вуніцкія, але якія разам з парохвіямі перайшлі ў праваслаўе і цяпер на'т і слухаць аб вуніі з каліцкім касцёлам ня хочуць, польскі ўрад таксама адабраў і аддаў польскай уладзе. Але-ж справа на гэтым ня спынілася. Урад пайшоў далей і яшчэ мацней пачаў крыўдзіць праваслаўнае грамадзянства. Справа ў тым, што ўрад нашоў, што замнога ёсьць царкоўных парохвіяў, дык трэба некаторыя скасаваць. І вось, пад гэты ручэй урадавай крыўды папала наша парохвія.

Ніякія просьбы да гэтых часоў не памаглі. Парохвія скасавана, а зямля перайшла да зямельнага камісара на парцэляцыю. Дык і пэўна будзе аддана каляністным з этнаграфічнае Польшчы, бо да гэтага часу ўсякія захады тутэйшага сялянства адхіляюцца.

Гмах царквы яшчэ стаіць без ніякага вырашэньня. Робяцца захады перад уладаю, каб парохвія асталася хоць „няштатнаю“. Што будзе — ня ведама. А тымчасам, сьвяшчэньнік, які прыяжджае з другога парохвіі, сяды-тады адправіць набажэнства. Ня верыцца, каб урад прыхіліўся да нашае просьбы, але дзякуючы, таму, што ёсьць у Польшчы многа „компэтэнтных“ установаў, дык пакуль перабярэш іх усе, пройдзе кавалак часу, а гэта самае дапамагло вам утрымаць царкву, вось ужо тры гады і, дзякаваць Богу, няма ведама калі кончыцца... Вінаград.

Ліст у Рэдакцыю.

Паважаны Пане Рэдактар!

Не адмоўце надрукаваць ніжэй паданае: Гэтымі днямі я дастаў ліст з аднаго з пагранічных мястэчак такога зместу:

Пане Пасол Ярэмч!

Папераджаім Вас, што Вы за сваю дзеяцельнасьць дурнай брахні якую размазаваеце амаль ня у кожным нумары „Сял. Нівы“ дастапіця магільны вянок. Гэта збудзіцца не забавна, калі не зьменіцца сваёй ватуры рабога лыскі. Даем Вам кароткі час для паправы. І моцна запомні гэты дзень і гэту картку, бо атрымаіш пулю.

Паперадзіў: Праваднік Бан.

(—) Янка Пулядаўчы.

Далей два полнісы адной рукой.

4.IV. 1927 год.

Падаючы гэты ліст да публічнага ведама, адначасна адказваю пісакам падобных лістоў, што я ніякіх пагрозаў не баюся, і калі гэта напісалі маладыя і гарачыя голавы па сваёму пачыну, то раў-бы ім больш займацца навукаю, а калі пісалі па загаду, то гэта даказвае іх і іхніх загадчыкаў вялікую слабасьць.

Ф. Ярэмч, пасол Соіму.

Ад Рэдакцыі: Ліст з пагрозай паслу Ярэмчу зьямшчаем даслеўна з усімі абмылкамі.

НАШАЯ ПОШТА.

Смірноў І., Грамабоеў, Шушаўскі маладзец, Мусіць Ен, Оса, Расток: Карэспандэнцы атрымалі, памагчымацьці зьмесьцім.

Толька: Матэрыялы атрымалі, разгледзім. К. Вольшэвічу: Па 1 зл. перадалі ў „Саху“ і ў „Крыніцу“.

Саўчыц В.: Ваш верш трохі заслабы, пішыце карэспандэнцыі.

Дзярэза: Жарты дасталі, памагчымацьці зьмесьцім.

Лапку Ёл., Шпакоўскаму П.: Газету пасылаем.

Дасталі ад:

Сока Антона — 8 зл.; Плюшы Адольфа; — 2 зл.

Бурака Андрэя, Казіміра Вальшэвіча, кс. І. Шчаснага. — Па 1 зл.

УВАГА!

УВАГА!

Беларускі Народны Тэатр.

Вышла з друку кніжка першая для БЕЛАРУСКАГА НАРОДНАГА ТЭАТРУ

СЦЭНІЧНЫЯ ТВОРЫ

БОТЫ, МІКІТАЎ ЛАПАЦЬ, ПАКОЙ ІУ НАЙМЫ, ЧОРТ І БАБА,

Цана 1 зл. 20 гр.

З упісной перасылкай цана 1 зл. 65 гр.

Выпісаць можна, прыслаўшы ўсю суму,

або задатак ня меншы за 50 гр.,

з кнігарні „ПАГОНЯ“

Wilno, Zawalna 7.

Дык кожны, хто ўмее чытаць, спяшайся выпісаць сваю газету „Сялянскую Ніву“.

ЗБОРНІК ВЕРШАЎ.

Вышаў з друку зборнік вершаў ФР. ГРЫШКЕВІЧА

„ВЕСНАВЫЯ МЭЛЕДЫ“

ЦАНА без перасылкі 1 зл.

ЦЭНТРАЛЬНЫ СКЛАД: кнігарня „ПАГОНЯ“

Wilno, Zawalna 7.

Фабрычны склад турбінаў, машынаў і млынскіх каменяў

ФАБРЫКІ Г. КУЛІК У ЛЮБЛІНЕ

РЭПРЭЗЭНТАНТ ТЭХНІК

Ст. Стобэрскі і С-ка

Кантора і склад: Вільня, Міцкевіча 9.

Будова і перабудова машынаў. СПЭЦЫЯЛЬНЫЯ ТЭХНІЧНЫЯ ПАРАДЫ. Праекты, падлічэньні, пляны. Спецыяльныя ўладжэньні „Кашарняў“.

Заступніцтва фірмы БРАТЫ БЮГЛЕР

Узвіль (Швайцарыя)

МЛЫНСКІЯ МАШЫНЫ.

Заступніцтва фірмы інж. Г. КІНДТ, Радом ВОДНЫЯ ТУРБІНЫ.

Машыны, што ёсьць на складзе: ВАЛЬЦАВЫЯ ПАСТАВЫ АДЗІНОЧНЫЯ І ПАДВОЙНЫЯ, АЎТОМАТЫЧНЫЯ ПЭРЛЯКІ „MARS“, КАМЕНЬНІ ШТУЧНЫЯ І ФРАНЦУСКІЯ, МАШЫНЫ ДЛЯ АЧЫСТКІ ЗЯРНЯ, МАШЫНЫ ШМЭР-ГЛЭВЫЯ І ШЧОТКАВЫЯ, АСЬПІРАТОРЫ, АРФЫ „TRUIEURY“, ПЛАСКІЯ СІТЫ „PLANZICHTRY“ ВІСЯЧЫЯ І СТАЯЧЫЯ, МАШЫНЫ ГРЫЗІКОВЫЯ „REFORMY“.

Дастаўляем: ГАЗАВЫЯ І СПАЛНО-ВЫЯ МАТОРЫ, ШВАЙЦАРСКУЮ СЕТКУ НА СІТКІ.

Фірма даець бясплатна ўсялякія парады ў справе будовы млыноў, уладжаваньня грэбляў і інш.

Адрэс: Wilno, ul. Mickiewicza Nr. 9, ST. STOBERSKI I S-KA.